

LEERPLAN DERDE GRAAD SECUNDAIR ONDERWIJS

Crossmedia

Specifiek gedeelte

Dubbele finaliteit

Graad: derde graad

Leerjaar: eerste en tweede leerjaar

Leerplannummer: voorlopige versie dd. 30/06/2023

Nummer inspectie:

DISCLAIMER: De eindtermen (alsook de decretale nummers) opgenomen in dit leerplan zijn onder voorbehoud van goedkeuring door het Vlaams Parlement.

Pedagogische begeleidingsdienst
Huis van het GO!
Willebroekkaai 36
1000 Brussel

Inhoudstafel

Visie	3
Doelgroep en beginsituatie	4
Leerplandoelen	5
01.01 Generieke doorstroomcompetenties	5
04.03 Pakket uit kunstbeschouwing	7
06.09 Goniometrie en vectoren	9
06.11 Toegepaste ruimtemeetkunde	11
07.09 Toegepaste informaticawetenschappen: software bewerken	12
BK-doelen	13
Minimale materiële vereisten	24
Vakkenkoppeling	25
Handelingswerkwoorden	26

Ontwerp

Visie

Ontwerp

Doelgroep en beginsituatie

Ontwerp

Leerplandoelen

01.01 Generieke doorstroomcompetenties

WD3_01.01.01	01.01.01
De leerlingen doorlopen een onderzoekscyclus in samenhang met inhouden van minstens 1 wetenschapsdomein verbonden aan de studierichting.	
Beheersingsniveau	
creëren	
WD3_01.01.01.01	Subdoel 1
De leerlingen kiezen een onderzoeksmethode in functie van een gegeven of zelfgekozen onderzoeksvraag.	
<ul style="list-style-type: none">• onderzoekbaarheidscriteria	
WD3_01.01.01.02	Subdoel 2
De leerlingen verzamelen data en bronnen in functie van de gekozen onderzoeksmethode.	
<ul style="list-style-type: none">• betrouwbaarheidscriteria	
WD3_01.01.01.03	Subdoel 3
De leerlingen verwerken data en bronnen in functie van de gekozen onderzoeksmethode.	
WD3_01.01.01.04	Subdoel 4
De leerlingen synthetiseren de onderzoeksresultaten en formuleren een antwoord op de onderzoeksvraag.	
WD3_01.01.01.05	Subdoel 5
De leerlingen rapporteren over de onderzoeksactiviteiten en -resultaten.	
<ul style="list-style-type: none">• mondelinge of schriftelijke rapportage	

WD3_01.01.02

De leerlingen refereren correct aan gebruikte bronnen volgens een wetenschappelijk referentiesysteem.

- relevant wetenschappelijk referentiesysteem
- bronvermelding

Beheersingsniveau

toepassen

Ontwerp

04.03 Pakket uit kunstbeschouwing

WD3_04.03.01	04.03.01
De leerlingen analyseren kunstuitingen uit verschillende stromingen, periodes en westerse en niet-westerse samenlevingen.	
Beheersingsniveau	
analyseren	
WD3_04.03.01.01	Subdoel 1
De leerlingen beschrijven de aard en voorkomen van kunstuitingen uit diverse artistieke disciplines en contexten.	
<ul style="list-style-type: none">• genres, uitdrukkingwijzen, stijlen en stromingen• bouwstenen, technieken en materialen van kunstuitingen• vorm- en inhoudskenmerken van kunstuitingen• perceptiemethoden uit de kunstbeschouwing	
WD3_04.03.01.02	Subdoel 2
De leerlingen analyseren methodisch de interactie tussen vorm, inhoud, functie en context van kunstuitingen.	
<ul style="list-style-type: none">• aangereikte kunstbeschouwings- en analysemethoden• kenmerkende kunsthistorische elementen• interactie tussen kunstuitingen en -stromingen en de maatschappelijke, historische, filosofische en geografische context	
WD3_04.03.01.03	Subdoel 3
De leerlingen geven een onderbouwde mening over de betekenis en functie van kunst(uitingen)	
<ul style="list-style-type: none">• opvattingen over (wat) kunst en cultuur (is)• betekenis en functie van kunst(uitingen)	
WD3_04.03.01.04	Subdoel 4

De leerlingen situeren kunstuitingen uit diverse disciplines in tijd en ruimte

- kunstuitingen uit diverse disciplines in tijd en ruimte
- selectie van kunst- en cultuurstromingen
- technieken om kunstuitingen te situeren in een kunsthistorische context

WD3_04.03.02

04.03.02

De leerlingen reflecteren vanuit meerdere perspectieven over de betekenis van kunst en kunstuitingen in diverse contexten.

Beheersingsniveau

evalueren

WD3_04.03.02.01

Subdoel 1

De leerlingen drukken op diverse manieren uit wat kunst en kunstuitingen voor hen betekent.

- strategieën om over de betekenisgeving van kunst en kunstuitingen te reflecteren
- multiperspectiviteit
- diverse contexten
- esthetische, ethische en representatieve opvattingen

WD3_04.03.02.02

Subdoel 2

De leerlingen gaan in dialoog over kunst en kunstuitingen.

- uitdrukkingswijzen en beargumenteermethodes voor het expliciteren van een eigen visie, voorkeuren en inzichten
- opvattingen over een of meerdere kenmerkende kunsthistorische elementen

06.09 Goniometrie en vectoren

WD3_06.09.01

Voorlopig n° 06.09.01

De leerlingen bouwen de grafiek van de functie $f(x)=\sin x$ op vanuit de goniometrische cirkel.

- Radialen
- Verwante hoeken

Beheersingsniveau

toepassen

WD3_06.09.02

Voorlopig n° 06.09.02

De leerlingen leggen het verband tussen de grafiek van een algemene sinusfunctie $f(x)=a \cdot \sin[b(x-c)]$ en haar kenmerken: nulwaarden, tekenverloop, stijgen/dalen, extrema, periode, amplitude, faseverschuiving.

Beheersingsniveau

analyseren

WD3_06.09.03

De leerlingen lossen vergelijkingen op van de vorm $\sin(ax+b)=c$.

Beheersingsniveau

toepassen

WD3_06.09.04

Voorlopig n° 06.09.03

De leerlingen rekenen met vectoren in het vlak.

- Bewerking: optelling en vermenigvuldiging met een getal
- Norm met een vector en ontbinding van een vector in zijn componenten

Beheersingsniveau

toepassen

Ontwerp

06.11 Toegepaste ruimtemeetkunde

WD3_06.11.01

Voorlopig n° 06.11.01

De leerlingen analyseren het verband tussen 3D-situaties en bijbehorende 2D-voorstellingen.¹

Beheersingsniveau

analyseren

¹ Rekening houdend met de context van de studierichting

07.09 Toegepaste informaticawetenschappen: software bewerken

WD3_07.09

De leerlingen bewerken software om een specifiek product te maken of om een probleem op te lossen.

Beheersingsniveau

toepassen

Ontwerp

BK-doelen

BK3_01.01	1
De leerlingen werken in teamverband met aandacht voor de organisatiecultuur, communicatie en procedures.	
Beheersingsniveau	
toepassen	
BK3_01.01.01	Subdoel 1
De leerlingen passen strategieën toe om teamgericht te werken.	
BK3_01.01.02	Subdoel 2
De leerlingen passen strategieën toe om doelgericht te communiceren.	
BK3_01.01.03	Subdoel 3
De leerlingen passen interne procedures en afspraken toe.	
BK3_01.02	2
De leerlingen handelen kwaliteitsbewust.	
Beheersingsniveau	
toepassen	
BK3_01.02.01	Subdoel 1
De leerlingen passen procedures uit stappenplannen, instructiefiches of handleidingen toe.	
BK3_01.02.02	Subdoel 2
De leerlingen passen strategieën voor planning en organisatie toe.	

BK3_01.02.03	Subdoel 3
De leerlingen passen strategieën voor kwaliteitscontrole toe.	

BK3_01.03	3
De leerlingen handelen economisch en duurzaam.	
Beheersingsniveau	
toepassen	
BK3_01.03.01	Subdoel 1
De leerlingen passen procedures toe om kostenbewust om te gaan met materialen, grondstoffen of tijd.	
BK3_01.03.02	Subdoel 2
De leerlingen passen procedures toe met betrekking tot milieuvoorschriften.	

BK3_01.04	4
De leerlingen handelen veilig, ergonomisch en hygiënisch.	
Beheersingsniveau	
toepassen	
BK3_01.04.01	Subdoel 1
De leerlingen passen procedures toe met betrekking tot veilig handelen.	
BK3_01.04.02	Subdoel 2
De leerlingen passen procedures met betrekking tot ergonomisch handelen toe.	

BK3_01.04.03

Subdoel 3

De leerlingen passen procedures toe met betrekking tot hygiënisch handelen.

BK3_02.01

De leerlingen illustreren ontwikkelingen, evoluties en stijlen binnen de grafische sector en integreren die in een creatief en/of technisch proces.

- soorten grafische producten en crossmediale toepassingen
- creatieve en technische processen binnen de grafische sector
- impact grafische processen gericht op inhoud, functie, vorm, beeld, concept, geluid, licht en kleur, locatie en techniek
- relevante informatiebronnen en -kanalen binnen de grafische sector

Beheersingsniveau

toepassen

BK3_02.02

5

De leerlingen nemen kennis van productieorder en -voorschriften.

Beheersingsniveau

toepassen

BK3_02.02.01

Subdoel 1

De leerlingen onderzoeken de gewenste productvereisten betreffende lay-out, opmaak, kleur en vorm.

- doelgroep- en resultaatgerichte lay-out en typografie
- basiskennis technische en beeld-technische elementen
- grafische vormgevingselementen en opmaakvereisten
- kleur
- vormvereisten en beperkingen van een huisstijl

BK3_02.02.02

Subdoel 2

De leerlingen bepalen de nodige technieken, middelen, materialen en productievereisten aan de hand van de opdrachtomschrijving.

- soorten dragers en specifieke materialen
- basistechnieken en materialen binnen crossmediale toepassingen
- basiskennis doelgerichte communicatietechnieken en vakterminologie eigen aan de sector
- crossmediale productietechnieken

BK3_02.03

6

De leerlingen houden rekening met de verschillende stappen die de productie in functie van de realisatie moet doorlopen.

Beheersingsniveau

toepassen

BK3_02.03.01

Subdoel 1

De leerlingen doorlopen een (vastgelegd) technische en creatieve werkplanning en werkorganisatie bij het voorbereiden, realiseren, aanbrengen correcties/bijstellingen en opvolgen van crossmediale producten.

- basiskennis fases in het productieproces op het niveau van ontwerp, realisatie, correcties en/of bijstellingen
- werkplanningsmethodes voor technische en creatieve realisaties
- basiskennis Workflow

BK3_02.03.02

Subdoel 2

De leerlingen zetten methodes in voor het vertalen van een boodschap, idee of ontwerp naar een beeld of concept.

- waarnemings- en voorstellingstechnieken in functie van voorstudie en ontwerp
- probleemoplossingsgerichte strategieën en voorstellingsmethodes
- huisstijlen, typografie en kleurgebruik

BK3_02.04

De leerlingen gebruiken diverse materialen, technieken en methodes uit de beeldende en grafische kunsten in functie van de opdracht.

- materiaalkennis in functie van de opdracht
- beeld- en opmaaktechnieken voor grafische/digitale output
- denk- en werkmethodes voor waarneming, schets, onderzoek, ontwerp en creatie, uitvoer en presentatie

Beheersingsniveau

toepassen

BK3_02.05

De leerlingen gebruiken diverse beeld- en vormgevingselementen.

- aspecten van beeldtaal, kleurgebruik en vormgevingsprincipes binnen de grafische vormgeving
- grafische vormkarakteristieken
- samenhang beeld- vormgevingselementen met inhoud, doel en gewenst grafisch/crossmediaal product

Beheersingsniveau

toepassen

BK3_02.06

De leerlingen zoeken documenten en/of foto's op (in databanken).

Beheersingsniveau

toepassen

BK3_02.06.01

Subdoel 1

De leerlingen zetten strategieën in voor het selecteren en controleren op bruikbaarheid van documenten, afbeeldingen en beeldmateriaal.

- codes voor het converteren van (afbeeldings)bestanden en digitale bestandsformaten in relatie tot de eigen werkzaamheden
- regels artistiek, literair en intellectueel eigendomsrecht en gegevensbescherming in relatie met het eigen werk

BK3_02.06.02

Subdoel 2

De leerlingen gebruiken diverse informatiebronnen en (eigen) databanken bij de voorbereiding van de uit te voeren opdracht.

- domein-specifieke software, programma's en randapparatuur
- diverse informatiebronnen, databanken en zoeksystemen gekoppeld aan crossmediale producties

BK3_02.06.03

Subdoel 3

De leerlingen passen fotografische technieken toe bij het creëren en beheren van beelden.

- fotografische principes en technieken in functie van de opdracht
- digitale bestandsformaten
- richtlijnen, systemen en platformen voor data- en contentopslag en databeheer

BK3_02.07

8

De leerlingen passen beeldbewerking en beeldmanipulatie toe op het beeldmateriaal.

- vormvereisten voor beeldmateriaal in functie van de visuele interpretatie van het eindproduct
- beeldbewerkingstechnieken
- beeldmanipulatie en beeldcorrectietechnieken in functie van publicatie of oplevering
- Color Management
- kleurseparatietechnieken
- principes van Usability
- Content Management Systeem
- grafische software(applicaties) en besturingssystemen voor het bewerken, manipuleren en verbeteren van beeldmateriaal

Beheersingsniveau

toepassen

BK3_02.08	13
De leerlingen bewerken de illustratieve content.	
Beheersingsniveau	
toepassen	
BK3_02.08.01	Subdoel 1
De leerlingen zetten bewerkingstechnieken in bij het ontwerpen van de illustratieve content in functie van de realisatie	
<ul style="list-style-type: none">• beeldbewerkingstechnieken en -toepassingen eigen aan de discipline• ontwerpstechnieken voor illustraties binnen grafisch vormgeving	
BK3_02.08.02	Subdoel 2
De leerlingen zetten bewerkings- en manipulatietechnieken in bij illustratieve content volgens een stappenplan.	
<ul style="list-style-type: none">• manipulatietechnieken bij illustratieve content• principes voor digitale uitwerking en vormgeving van illustraties voor verdere verwerking in het productieproces• grafische software(applicaties) voor ontwikkelen van illustraties en bewerken van beeldmateriaal	
BK3_02.09	14
De leerlingen gebruiken software en hardware op een efficiënte manier.	
Beheersingsniveau	
toepassen	
BK3_02.09.01	Subdoel 1

De leerlingen voeren basishandelingen uit op hardware die gebruikt worden voor het ontwerpen, bewerken, aanmaken en publiceren/presenteren van de digitale productie

- toepassingsmogelijkheden van domeineigen software en hardware bij de realisatie van digitale producten
- instructiefiches voor eenvoudige toepassingen in functie van de digitale opdrachten
- werking en toepassingsmogelijkheden van sectoreigen randapparatuur en computersystemen in een grafische/crossmediale werkomgeving

BK3_02.09.02

Subdoel 2

De leerlingen maken efficiënt gebruik van zoekmachines, applicaties en opslagtechnieken.

BK3_02.09.03

Subdoel 3

De leerlingen stockeren de content.

- procedures voor vlotte en logische toegankelijkheid van de content

BK3_02.10

De leerlingen controleren digitale bestanden op bruikbaarheid in functie van digitale, druktechnische publicatie of (re)productie aan de hand van aangereikte criteria.

- controle-instrumenten en criteria
- vormvereisten van digitale bestandsformaten
- kwaliteitsstandaard en -normen
- beeldresolutie
- bruikbaarheid lettertypes

Beheersingsniveau

toepassen

BK3_02.11

7

De leerlingen bewerken de inhoudelijke content en ontwikkelen onderdelen van een crossmediaal design.

- resultaatgerichte lay-out en typografie
- visueel verantwoorde kleurschakeringen
- grafische opmaak- en verdelingsprincipes van de content in functie van het beoogde crossmediaal product
- moodboard

Beheersingsniveau

creëren

BK3_02.12

9

De leerlingen programmeren de crossmediale producties volgens aangereikte procedures.

- eenvoudige programmeertaal
- software en procedures voor het aanmaken en bewerken van programmeercode in functie van een specifiek crossmediaal eindproduct
- (opbouw van) online (sociale) media en (web)toepassingen

Beheersingsniveau

toepassen

BK3_02.13

11

De leerlingen gebruiken audio- en videobestanden in de crossmediale producties.

Beheersingsniveau

toepassen

BK3_02.13.01

Subdoel 1

De leerlingen maken, zoeken en/of selecteren geschikte geluidsfragmenten en videomateriaal in functie van crossmediale producties.

- basistechnieken voor selecteren, bewerken en gebruiksklaar maken van audio- of video-opnamen
- zoek- en selectiecriteria bij bronnen voor geluids- en video-opnames

- gepaste apparatuur en software(programma's) voor productie van bewegende beelden, audio- of videofragmenten
- basishandelingen voor audio- en videomateriaal

BK3_02.13.02

Subdoel 2

De leerlingen beoordelen het audio- en videomateriaal op bruikbaarheid en houden rekening met de minimale kwaliteitseisen.

- minimale kwaliteitseisen voor video en audio in functie van de beoordeling op bruikbaarheid
- principes en methodes storytelling en verhalende communicatie

BK3_02.14

12

De leerlingen realiseren eenvoudige animaties voor crossmediale producties.

Beheersingsniveau

toepassen

BK3_02.14.01

Subdoel 1

De leerlingen passen aangereikte technieken toe bij de realisatie van eenvoudige animaties/geanimeerd beeldmateriaal voor crossmediale producties.

- gangbare eenvoudige animatietechnieken
- integratietechnieken voor animaties in websites/onlinetoepassingen en/of crossmediale toepassingen

BK3_02.14.02

Subdoel 2

De leerlingen kiezen de geschikte software en passen deze toe voor de aanmaak en mogelijke manipulaties van eenvoudige animaties.

- instructies en of stappenplannen voor het gebruiken van software voor het aanmaken van eenvoudige animaties in crossmediale toepassingen

BK3_02.15

10	
De leerlingen leveren crossmediale producties op en onderhouden ze.	
Beheersingsniveau	
toepassen	
BK3_02.15.01	Subdoel 1
De leerlingen passen de verschillende stappen toe om (onderdelen van) een crossmediale productie technisch op te leveren. <ul style="list-style-type: none">• stappenplannen voor oplevering van crossmediale producties• integratiemogelijkheden online (sociale) media en platformen voor publicatie	
BK3_02.15.02	Subdoel 2
De leerlingen doorlopen de verschillende stappen bij het technisch en inhoudelijk grafisch onderhouden van de crossmediale producties. <ul style="list-style-type: none">• stappenplannen voor onderhoud van crossmediale producties	
BK3_02.16	
15	
De leerlingen werken deontologisch. <ul style="list-style-type: none">• basiskennis deontologische codes en beroepsethiek in functie van de uit te voeren opdracht• relatie intellectueel eigendomsrecht en eigen werk• basiskennis GDPR in relatie tot de eigen werkzaamheden	
Beheersingsniveau	
toepassen	

Minimale materiële vereisten

De minimale materiële vereisten voor deze studierichting zijn [via deze link](#) te raadplegen.

Ontwerp

Vakkenkoppeling

De vakkenkoppeling voor deze studierichting is [via deze link](#) te raadplegen.

Ontwerp

Handelingswerkwoorden

Voor de handelingswerkwoorden uit de leerplandoelen die wat meer duiding nodig hebben, volgt hierna volgende tabel met synoniemen of toelichting.

Handelingswerkwoord	Synoniem	Toelichting
Analyseren		Verbanden zoeken tussen gegeven data en een (eigen) besluit trekken
Beargumenteren	Verklaren	Motiveren, uitleggen waarom
Beoordelen	Evalueren	Een gemotiveerd waardeoordeel geven
Berekenen	Berekeningen uitvoeren	
Berekeningen uitvoeren	Berekenen	
Beschrijven	Toelichten, uitleggen	
Een (...) cyclus doorlopen	Een (...) proces doorlopen	Via verschillende fasen tot een (deel)resultaat komen of een doel bereiken
Een (...) proces doorlopen	Een (...) cyclus doorlopen	Via verschillende fasen tot een (deel)resultaat komen of een doel bereiken
Evalueren	Beoordelen	
Gebruiken	Hanteren, inzetten, toepassen	
Hanteren	Gebruiken, inzetten, toepassen	
Identificeren		Benoemen; aangeven met woorden, beelden ...
Illustreren		Beschrijven (toelichten, uitleggen) aan de hand van voorbeelden
Interpreteren		Betekenis geven aan
Inzetten	Gebruiken, hanteren, toepassen	
Kritisch omgaan met	Kritisch gebruiken	
Kwantificeren	Beredeneren door gebruik te maken van verbanden, formules, vergelijkingen ...	
Onderscheiden		Het onderscheid aangeven tussen

Onderzoeken	Onderzoek voeren	Verbanden zoeken tussen zelf verzamelde data en een (eigen) besluit trekken
Onderzoek voeren	Onderzoeken	
Reflecteren over		Kritisch nadenken over en argumenten afwegen zoals in een dialoog, een gedachtewisseling, een paper
Testen	Toetsen	
Toelichten	Beschrijven, uitleggen	
Toepassen	Gebruiken, hanteren, inzetten	
Toetsen	Testen	
Uitleggen	Beschrijven, toelichten	
Verklaren	Beargumenteren	